

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Linda Mariana, Sive De B. Virgine Lindensi

Clagius, Thomas

Coloniae Vbiorvm, 1659

VI. Linda Mariana, majore, quàm enarrari queant, beneficiorum divinorum ubertate efflorescit: quorum consignandorum causâ ab illustrissimo Episcopo Varmien. cura atque industria singularis adhibita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11544

CAPUT VI.

Linda Mariana, majore, quàm enarrantur, aut enarrari queant, divi-
 norum beneficiorum ubertate efflorescit; quorum consignandorum causâ, ab illustrissimo Episcopo Varmienli cura atque industria adhibita singularis.

Quod in arborum aut florum, hoc & in cultu animorum solet usu venire. Multa arboribus juxta ac floribus, ab horrorum, glebæ, & soli sæcunditate obveniunt, sed non pauciora propè à cultorum manu atque industria. Vel ipsa putandi, & non modò stolonum, suffraginum, pullorumque, verùm & ramorum, frondium, florumque luxuriam castigandi ars quantum conducit! semper quidem Mariana Tilia, tum pietatis ac religionis gloriâ, tum multitudine, magnitudine, ac varietate miraculorum eximie floruit; tamen ubi non ignava operariorum cultura accessit, non modicam in utroque genere accessionem factam, videtur ipsa quoque res atque omnium experientia loqui. Quod si fortè nihil à Societatis opera atque operariis accessit, tanto nihilominus est Dei ac Deiparæ major atque uberior in homines benignitas atque clementia, quantò majora in eos derivant tum animi, tum corporis hoc tempore beneficia. Et quidem, quod attinet corpus, sanitarum, curationumque gratiæ, quæ jam referentur, abunde testabuntur; quæ verò animum spectant, proximo capite paucis libabuntur. Illud in antecessum ingenuè fatendum est, in utroque beneficiorum genere, longè pauciora, quàm evenerint, literis fuisse consignata. Nam ut curationum gratias, corporumque beneficia

duntaxat expendamus, ad ea, quæ operarii nostri consignârunt, plurima in anathematis, ipsisque adeo, quæ plurimæ sunt, tabellis argenteis reperio, quorum apud illos ne quidem mentio facta. Quàm multa, inquam propè innumera oportuit esse, quæ vel cereis icunculis, vel aliis monumentis expressa, unâ cum cera difflexerunt, atque ex hominum sunt memoria abolita! Quàm multa, quæ neque cerâ, neque argento, aliove metallo signata, simplicitas & ruditas platorum, citra memoriam notitiamque hominum propemodum in auras dissipavit! Quàm multa, quæ etiam ad notitiam deducta fuerint, vel ob accumulatos operariorum labores, & perpetuam, solennioribus maximè diebus, maximoque populorum confluentia irrequietem, vel denique ob aliquam ipsorum operariorum incuriam, prætermissa sunt! Ego quidem, quantum in me est, maximo cupiam opere, & verè præsentibus æquè, ac posteros enixissimè orem; ut, quemadmodum in omni animorum cura atque cultu, labori minimè parcunt, ita sint, in adnotandis, quæ Dei beneficio apud Lindam eveniunt, paulò accuratiores. Sit nostris, qui jam decesserunt, majoribus venia, quibus curæ erat, ut (cum Tullio (a) loquor) *in agendo plus, quàm in scribendo opera ponerent*: at nobis perinde haud potest esse, quibus, ut vires sunt multo auctiores, ita & *frangere panem, & fragmenta, ne præeant, colligere*, vehementer incumbit. Quantum in me fuit, ne hac quidem in parte, labori parcendum statui; sive nostrorum commentarioli, si qui superessent, evolvendi forent; sive anathemata & votivæ re-

(a) *ad initium 2. Officiorum.*

Beneficia, quibus
bellæ perlustrata
tum illic, erant
fuit. Si quid in
nem unâ me
adjuverunt, v
runt. Caterùm
(si quidem gra
gratiæ, illustr
Varmienti W
quæ est in Dei
quæ vel incu
propè interci
duxit, Dei ac
quis enim po
innumera; &
Varmia, tot
rales illius co
sint, quàm n
tra Varmien
thoritate qu
fuerit, de his
e venerunt, a
cyclicæ, que
litera, ad
universum
ta, plurim
quidem m
presbyter
nobis loco

bella

bellæ perlustrandæ; sive denique de iis, quæ tum hic, tum illic, erant accuratiùs enarranda, disquirendum fuit. Si quid in me, quoque fuerit desideratum, rationem unà mecum ii reddent, qui vel satagentem non adjuverunt, vel etiam facultatem satagendi ademerunt. Cæterùm ingentes debentur, atque æternùm (si quidem grata esse posteritas voluerit) debebuntur gratiæ, illustrissimo S. R. I. Principi, atque Antistiti Varmiensi Wenceslao Comiti de Lesno; qui pro ea, quæ est in Deiparam Lindensem pietate, pleraque, quæ vel incuriâ hominum, vel temporum injuriâ propè interciderant, quasi è tenebris in lucem produxit, Dei ac Deiparæ beneficia. Pleraque, inquam, quis enim possit omnia? cùm & ipsa sint in se prope innumera; & mortales, qui ea sunt experti, ab ipsius Varmia, tot & tam vastis se juncti provinciis, pastorales illius cohortationes, ac vocem, magis non possint, quàm nolint audire. Vex iis duntaxat, quæ intra Varmiensis diœceseos quasi pomæria, jussu auctoritate quæ illius sunt consignata, haud difficile fuerit, de iis quoque, quæ disjunctissimis inde locis evenerunt, æstimare. Ut portò consignarentur. Encyclicæ, quemadmodum vocant illustrissimi Pastoris literæ, ad omnes Archipresbyteros, & per eos ad universum Clerum, populum quæ Varmiensem datæ, plurimum adjuverunt; quarum exemplum, cujus quidem me admodum reverendus Dominus Archipresbyter Elbingensis participem fecit, par est hoc à nobis loco recitari.

Venerabili in Christo, *Friderico Meibohm* Archipresbitero Parocho Elbingensi, devotè nobis dilecto.

Venerabilis in Christo, devotè nobis dilecte: *Estro*, & communis omnium vestrum, in DEUM & augustam DEI Matrem pietas atque religio postulat, quidquam, quod conservando augendoq; DEI cultui opportunum videretur, negligamus. Cum igitur magna, & varia DEI opera, qua DEUS per Deiparam, etiam apud Sacrum Lindense sacellum, operari propè indies dignatur, ad cultum & gloriam DEI literis consignari, & publica committi luci expediat; constet autem plurima DEI beneficia, qua partim in eo ipso loco, partim ex voto ad illum suscepto, alibi fidelibus DEI populis evenerunt, neque ab illis prodita, aut manifestata; neque proinde a quoquam literis excepta esse: Fraternitati jam tuae partium erit, non modo per se in suis, verùm & per subordinatos sibi, Parochos ac sacerdotes, in ipsorum Ecclesiis, fidelem populum edocere, & singulari commonefacere studio, ut, quidquid uspiam beneficii aliquis, apud beatam Virginem Lindensem expertus est, si praesertim id necdum literis consignari curavit, Fraternitas tua, & subordinati Parochi consignent, & ad Patrem Thomam Clagium Societatis JESU, Rescriptum quantocytus transmitti curent. Colligenda enim sunt fragmenta, ne pereant; quibus populi fideles, & ad futuram, & ad presentem quoque vitam educantur. Bene de cetero valeat. Smolani die 23. Sept. 1654.

Venceslaus de Lesno
Episc. Varm. m. p.

Quan-

Quantum hæ literæ habuerint ponderis, quintus huius operis liber, abunde exhibebit. Tamen enim pauci admodum ex Archipresbyteris & Parochis (sive id aliquâ ipsorum oscitantia sive potius, ut ego quidem censeo, subjectorum ipsis populorum subrusticâ e venerit verecundiâ) ea, quæ jussi fuerant, consignarint, aut consignata ad nos miserint; ipsi tamen homines Lindam è Varmiensi dicecesi quotidie frequentantes, tum illustrissimi Pastoris sui literis, tum lacris operariorum Lindensium quæstionibus excitati, divina, quæ in se experti sunt beneficia, alacrius juxta ac uberiùs percensent, ut vix tempus connotandis omnibus suppetere queat.

C A P U T VI.

Ex votivis tabellis, aliisque id genus anathematis, multitudo, magnitudo, & varietas, beneficiorum divinatorum per B.V.Lindensem hominibus præstitorum æstimatur.

Quantquam ea, quæ animum concernunt, divinitus collata beneficia, eximie cæteris præstant; quia tamen ea, quæ corporibus, supra vires spesque humanas exhibentur, in oculos vulgi magis incurunt, magis etiam solent ejusdem vulgi commovere animos. Quo etiam fit, ut & memoriæ tenaciùs hæreant, & tum voce, tum literis ad posteros faciliùs propagentur. Neque defunt, qui suis & posterorum temporibus, æterna acceptorum divinitus beneficiorum velint monumenta superesse. Hinc alii, quorum facultates ita ferunt, auro vel argento; alii ære vel marmore, vel alio metallo signata,